

χειρὸς της, — μικρᾶς καὶ λευκῆς χειρὸς — καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι ἐκινεῖτο.

Παρατηρῶ προσεκτικώτερον καὶ βλέπω ὅτι ἐκτείνεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔξω τῆς χειρὸς, καὶ ἀνοίγει τοὺς δακτύλους, καὶ τοποθετεῖται ἐπιδεικτικώτερον ἐπὶ τοῦ γόνατος, καὶ περιστρέφεται ὅπως γίνῃ δρατὴ πανταχόθεν, καὶ συστέλλεται καὶ πάλιν ἐκτείνεται...

Ὑψιστοὶ θεοί! Πᾶν ἄλλο ἢ περιφρόνησις τῶν ἀνθρωπίνων ματαιότητων! ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀπατηθῇ τις πλέον ὅλη ἡ ἐργασία αὕτη εἶχε γίνῃ πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ὥραιας χειρὸς της.

Καὶ δὲν ἀνύψωσεν οὐδ' ἀπαξ τὴν κεφαλὴν καθ' ὅλον τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἔμεινεν ἐκεῖ, καὶ δὲν ἐπέτρεψε νὰ φανῇ τὸ πρόσωπόν της οὔτε ὅτε κατῆλθε τῆς ἀμαξοστοιχίας! Ὡ ἀνεξερεύνητον βάθος τῆς γυναικείας ψυχῆς!

Ἦτο πεπρωμένον εἰς τὸ ταξίδιον τοῦτο νὰ μὴ συναντήσω ἄλλους φίλους εἰμὴ τοὺς ἱερεῖς. Γέρων τις ἱερεὺς, ἀγαθῆς φυσιογνωμίας, μοὶ ἀπηύθυνε τὸν λόγον, καὶ ἡσχισαμένον συνομιλίαν, διαρκέσασαν μέχρι σχεδὸν τῆς Σαραγώσσης.

Κατ' ἀρχάς, ὅταν τῷ εἶπον ὅτι ἤμην Ἰταλός, ἔστη ἐπὶ μικρὸν δισταζών, διαλογιζόμενος ἴσως, ὅτι ἡδυνάμην νὰ εἶμαι εἰς ἐκ τῶν διαρρηζάντων τὰ κλειθρα τοῦ Κιρινάλιου, ἀλλ' ἀφοῦ τῷ εἶπον ὅτι δὲν ἀνემιγνύομαι εἰς τὴν πολιτικὴν, καθυσύχασε καὶ ὠμίλησε μετὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης.

Ἦλθομεν καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς φιλολογίας.

Τῷ ἀπεστήθισα ὀλόκληρον τὴν Πεντηκοστὴν τοῦ Μαντόνη, ἥτις τὸν κατενθουσίασεν, αὐτὸς δὲ μοὶ ἀπήγγειλεν ἓν ποίημα τοῦ ἐξόχου Λουδοβίκου δὲ Λεών, ποιητοῦ ἱεροῦ τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, καὶ ἐγενόμεθα φίλοι.

Ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς Ζοέραν, προτελευταῖον σταθμὸν ἐντεῦθεν τῆς Σαραγώσσης, ἡγέρθη, μὲ ἀπεχαιρέτισε, καὶ θεὶς τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ἀναβαθμοῦ, ἐστράφη αἰφνης καὶ μοὶ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὐς:

— Cuidado con las mujeres, que tienen muy malas consecuencias en España (φρόνησις μὲ τὰς γυναῖκας, διότι ἔχουν πολὺ κακὰς συνεπείας ἐν Ἰσπανίᾳ).

Μεθ' ὃ κατῆλθε καὶ ἔστη ὅπως ἴδῃ τὴν ἀμαξοστοιχίαν ἀναχωροῦσαν, ὕψων δὲ τὴν χεῖρα, ὡς πατὴρ παραιῶν, εἶπεν ἀπαξ ἔτι «Cuidado!»

Ἐφθασα εἰς Σαραγῶσσαν ἐν ὥρᾳ νυκτὸς προκεχωρηκυίας, εὐθὺς δὲ ὡς κατῆλθον τοῦ ὀχήματος ἐπληξε τὴν ἀκοήν μου ὁ ἰδιαίτερος τόνος τῆς ὁμιλίας τῶν ἀμαξηλατῶν, τῶν ἀχθοφόρων καὶ τῶν παίδων, οἵτινες ἤριζον περὶ τὸν ὁδοπορικόν μου σάκκον. Ἐν Ἀραγῶνι δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι καὶ παρὰ τοῦ λαοῦ ἀκόμη ὁμιλεῖται ἡ καστιλική, καίτοι οὐχὶ ἀπηλλαγμένη παραφθορῶν καὶ βαρβαρισμῶν τινῶν, ἀλλ' ἐν τῷ Ἰσπανῷ τῶν Καστιλιῶν, ἀρκεῖ ἡμίσεια λέξις, ὅπως ἀναγνωρίσῃ τις τὸν Ἀραγῶνιον.

Καὶ τῷ ὄντι δὲν ὑπάρχει Καστιλιανός, ὅστις νὰ μὴ εἰδεύρῃ ν' ἀπομιμηθῇ τὸν τόνον ἐκεῖνον, καὶ νὰ σκώπη, ἐν δεδομένη εὐκαιρίᾳ τὸ ἀγροίκον καὶ μονότονον αὐτοῦ, ὅπως περίπου γίνεται ἐν Τοσκάνῃ, προκειμένου περὶ τῆς ὁμιλίας τῶν κατοίκων τῆς Λούκας.

Εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν μετὰ τινος αἰσθήματος περιδεοῦς εὐλαθείας, ἣν μοὶ ἐπέβαλλεν ἡ τρομερὰ φήμη τῆς Σαραγώσσης. Σχεδὸν μὲ ἔτυπεν ἡ συνειδήσις ὅτι τοσάκις ἐθεθήλωσα τὸ ὄνομα τοῦτο ἐν τῷ σχολείῳ τῆς Ρητορικῆς, ρίπτων αὐτὸ ὡς χειρόκτιον κατὰ πρόσωπον τῶν τυράννων. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν σκοτειναί· οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπον ἢ τὴν μαύρην περίμετρον τῶν στεγῶν καὶ τῶν κωδωνοστασιῶν ἐπὶ τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ καὶ οὐδὲν ἄλλο ἤκουον ἢ τὸν κρότον τῶν ἀπομακρυνομένων λεωφορείων τῶν ξενοδοχείων. Εἰς τινὰς στροφὰς τῶν ὁδῶν μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔβλεπον ἀστράπτοντα εἰς τὰ παράθυρα στόμια πυροβόλων ὀπλῶν

καὶ ἐγχειρίδια καὶ ὅτι ἤκουον μακρόθεν οἰμῶγας τραυματιῶν.

Θὰ ἐδίδον δὲν εἰδεύρω τι ὅπως ἀνατεῖλῃ ἡ ἡμέρα, ἵνα ἀπαλλαγῶ τῆς ζωηροτάτης περιεργείας, ἥτις μὲ ἐβασάνιζεν, ἐπισκεπτόμενος μίαν πρὸς μίαν ὁδὸν τὰς ὁδοὺς, ὁδὸν τὰς πλατείας καὶ ὁδὸν τὰς οἰκίας, καταστάσας περιφήμους ὡς ἐκ τῶν ἀπεγνωσμένων ἀγώνων καὶ τῶν τρομερῶν φόνων, γραφείας ὑπὸ τόσων ζωγράφων, ψαλείδας ὑπὸ τόσων ποιτῶν καὶ ὄνειροποληθείσας παρ' ἐμοῦ τοσάκις, πρὶν ἀναχωρήσω ἐξ Ἰταλίας. Ἐφθασα τέλος εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου, παρετήρησα μετὰ προσοχῆς τὸν θαλαμηπόλον, ὅστις μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸ δωμάτιον, προσμειδιῶν αὐτῷ φιλικῶς ὡς ἐὰν ἔλεγον: — Δὲν εἶμαι ἐπιδρομεύς, φείσθητί μου! — καὶ ρίψας ἐν βλέμμα ἐπὶ τινος μεγάλης εἰκόνας τοῦ Δὸν Ἀμεδαίου, ἀνηρτημένην ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ διαδρόμου, εἰς τινὰ γωνίαν, πρὸς ἰδιαίτεραν παραμυθίαν τῶν Ἰταλῶν ὁδοιπόρων, κατεκλίθην κυριευθεὶς ὑπὸ ἀκατασχέτου ὕπνου, ὅπως ἴσως τινὲς τῶν ἀναγνωστῶν μου.

[Ἐπεται συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝΑ ΣΦΙΛΟΣ

(Ἀναμνήσεις ἐκπαιδευτηρίου.)

Ἄν ἤμπορῇ νὰ καυχᾶται κανεὶς, ὅτι κατάρθωσε κατὰ αὐτὸν τὸν κόσμον, τὸ ἰδικόν μου καύχημα εἶνε, ὅτι ἐγνώρισα ἓνα φίλο!

Ἐνα φίλο! Μάλιστα. Σ' αὐτὴ τὴν ξεσπενδωνισμένη σφαῖρα εἰς τὸ ἄπειρον ἀπὸ μιᾶς ἀγνωστῆς αἰτίας, ὅπου γυρίζει ἀμέτρητους χρόνους, πλήρης βορβόρου, καὶ τῆς ὁποίας τὸ ἐγὼ ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέρος καὶ τῶν ἐλαχίστων αὐτῆς μορίων, δύναται τις, μὰ τὴν ἀλήθειαν, νὰ καυχᾶται ὅτι ἔχει νὰ χύσῃ ἓνα δάκρυ εἰς τὴν μνήμην φιλικῆς καρδίας.

Τὴν ἐνθυμοῦμαι ἀκόμα τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἐν τῇ πλατεῖᾳ θύρᾳ τῆς μεγάλης αἰθούσης τοῦ μελετητηρίου τοῦ ἐκπαιδευτηρίου — ἐν ᾧ μ' εἶχαν κλείσῃ ἀπὸ μικρὸ παιδί, καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐβγήκα ἀρκετὰ μέγας, ὥστε νὰ μὴν ξέρω τίποτε — ἐνεφανίσθη τὸ ὕψηλόν του ἀνάστημα, μὲ τὴν βεβαμμένην μακρὰν ρεδιγγόταν του, μὲ τὸν ἐφθαρμένον παλαιὸν λαίμοδέτην του, περισφίγγοντα ἓνα βραχὺ, σκελετώδη, σχεδὸν ἀόρατον λαίμον, μόλις ὑποβασταζόντα μίαν ὠχρὰν, ὠχρὰν κεφαλὴν.

Ἦτο ὁ νέος ἐπιμελητὴς τοῦ κοιτωνός μας — τῶν μικρῶν, κατὰ τὴν ἔκφρασιν αὐτῆς τῆς πινακίδος του, ἐπὶ τῆς διπλῆς θύρας του, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν τῶν μεγάλων — συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς ὀγκώδους κατασκευῆς τοῦ διευθυντοῦ μας, εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὁποίου μία ἑκατοντὰς μικροσκοπικῶν ὄντων ἐσηκώθη ἐκ τῶν καθισμάτων της, συνέχουσα μετὰ δυσκολίας τὴν ἀναπνοήν της.

Δὲν ἐνθυμοῦμαι καλὰ τί μᾶς εἶπεν ὁ διευθυντὴς μας ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἐνῶ μᾶς παρουσίαζε τὸν νέον ἐπιμελητὴν μας, ἐνθυμοῦμαι ὁμῶς πολὺ καλὰ τὴν ἀμυχανίαν καὶ τὴν σύγχυσιν τοῦ ὠχροῦ ἐκείνου νέου, ὑποκλινομένου μετὰ βίας ἐνώπιόν μας. Ἐφαίνετο ἄνθρωπος ἀνώτερος τῆς τύχης του καὶ τῆς καταστάσεώς του, καρτερικῶς ὑποκρύπτων τὸ μυστήριον τῆς καρδίας του ὑπὸ τὰ λεπτὰ χαρκτηριστικὰ τῆς ὠχρᾶς του ὄψεως.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ διευθυντοῦ ἐκάθισε παρὰ τὴν μικρὰν τράπεζαν τοῦ ἐπιμελητοῦ, καὶ ἐπακουμβήσας τὸ

μέτωπον ἐπὶ τῆς χειρός, ἤρχισε νὰ φυλλομετρῇ τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης κανονισμόν τοῦ Καταστήματος. Ἄλλ' ὁ νοῦς του φαίνεται ὅτι ἄλλου πού θὰ ἔτρεχε, παρὰ εἰς τὰ στρογγυλὰ γράμματα τῶν σελίδων τοῦ κανονισμοῦ· διότι μέχρι τῆς κρούσεως τοῦ κώδωνος δὲν ἀπέσπασεν οὐδὲ στιγμήν τὰ βλέμματα ἐκ τῆς τραπέζης. Τὸν ἔβλεπον ὅλον ἐν καρφωμένον ἐκεῖ εἰς τὸ καθισμά του, ἐν μέσῳ τοῦ συγκεχυμένου ψιθύρου τῶν συμμαθητῶν μου ἐντὸς τοῦ μεγάλου ἐκείνου θαλάμου, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ προσώπου του διαγραφόμενη μελαγχολία, μὲ συνεκίνει βαθέως. Καὶ ὁ ψιθυρισμὸς τῆς αἰθούσης ἐξηκολούθει διπλασιαζόμενος, ἐνῷ αἱ ἐκ τῆς σκωληκοβρώτου ὀροφῆς κρεμάμεναι λυχνίαι ἐφώτιζον πλουσίως τὰς παρατεταμένους κατὰ σειρὰν πλησίον τραπέζας, ἐφ' ὧν ἀνεκινούντο ζωηρῶς, ἀκαταπαύστως, νεαρὰί χεῖρες, μελανοδοχεῖα, γραφίδες, βιβλία, τετράδια, ἐξηγήσεις, λεξικά, σουγιάδες, πᾶν ὅ,τι χρησιμεύει διὰ τὸν μαθητικὸν βίον, μέχρις αὐτῶν τῶν ἀθυριμάτων, ἐρριμμένων ὧν ἐκεῖ, τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, φύρδην μίγδην, καὶ μετακινουμένων, στρεφόμενων, σχιζομένων, τριζόντων σπασμωδικῶς. Οἱ στωϊκώτεροι τῶν συναδέλφων μου διακόψαντες τὰς ἐπὶ μικρὸν ἐπὶ τοῦ νεήλιδος παρατηρήσεις των, ἀφωσιώθησαν ἐκ νέου εἰς τὴν μελέτην των, ὡς νὰ μὴν εἶχε συμβῇ τίποτε δι' αὐτούς, ἐνῷ οἱ φιλοπεριεργότεροι, ἔκλινον τὰς κεφαλὰς ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου, καὶ παρατηροῦντες δῆθεν ἐπὶ τῶν βιβλίων των ἐξηκολούθουν ἐπὶ πολὺ ἐκφέροντες γνώμας καὶ προσπαθοῦντες νὰ σχηματίσωσιν ἐκ τῶν προτέρων μίαν γνώμην περὶ τοῦ ἐπιμελητοῦ μας; ψιθυρίζοντες ὅλοι μαζὶ τὰς μεγαλητέρας ἀνοησίας, καὶ μεταπηδῶντες ἀπὸ ἐρωτήσεως εἰς ἐρώτησιν. Ἄλλοι δέ, οἱ σοβαρότεροι, οἱ ψηλοπερήφανοι, ὅπου δὲν κατεδέχοντο νὰ συνομιλοῦν μὲ ὁποῖον δῆποτε ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἄλλους, ἂν δὲν ἦτο ἀπὸ οἰκογένεια, καὶ τοὺς ὁποίους διακρίνομεν μεταξὺ μας δι' ἐνὸς ἐπιθέτου φαντασμένοι, ἠρκέσθησαν μόνον ἀποστρέφοντες τὴν κεφαλὴν νὰ προσθέσωσι :

— Ὦνε φτωχός !

Αὐτὴ ἡ φράσις, ὅσον χαμηλοφώνως καὶ ἂν ἐψιθυρίσθῃ, μ' ἔκαμε ν' ἀναπηδήσω τῆς θέσεώς μου, ὥσάν νὰ ἦσθάνθην φαρμακερὸν ἰὸν ἐχίδνης διαπερῶντα τὰ μέλη μου. Ἦμουν ἱκανὸς ἐκείνην τὴν στιγμήν νὰ πιᾶσω δυὸ-τρεῖς ἀπὸ ἐκείνων τοὺς ξυλοκαμωμένους, ἀπὸ ἐκείνους, ὅπου μοῦ ἔκαναν παντοῦ καὶ πάντα τὸν μεγάλον, τὸν πλούσιον, καὶ νὰ τοὺς δείξω ἐγὼ πὸς ἀπίδια χωράει ὁ σάκκος τους. Ἀλλὰ κατ' εὐχὴν μὲ καθησύχασεν ἀμέσως ἓνας παρακαθήμενος συμμαθητῆς μου διὰ τῆς μαγικῆς φράσεώς του :

— Πρόσεξε νὰ μὴ σὲ πάρῃ μὲ κακὸ 'μάτι !

Ἄ ! νὰ μὲ πάρῃ μὲ κακὸ 'μάτι ἓνας ἄνθρωπος, ἓνας ἐπιμελητής, ποῦ πρώτη φορὰ ἤρχετο εἰς τὸ κατάστημα, αὐτὸ ἦτο ὥσάν νὰ ἐξησφαλίζα ὀλόκληρον σειρὰν τιμωριῶν, καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος. Ὅχι ! Αὐτὸ τὸ κακὸ 'μάτι δὲν τὸ ἤθελα, καὶ μὲ θυσίαν ἀκόμη... νὰ μοῦ διαφύγῃ ἡ περίστασις τοῦ νὰ ἐκφράσω τὰ αἰσθήματά μου διὰ τινων γρονθοκοπημάτων. Καὶ ἔκλινα ὀργίλῃ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἀνοιξας κρύφα ἓνα τόμον ποιημάτων τοῦ Σολωμοῦ, τὸ μόνον βιβλίον τοῦ ὁποίου ἔκοψα τὰς σελίδας ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ ἐκείνῳ, καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἂν δὲν ὠφελήθην τίποτε ἄλλο, ἐπλήρωσα τοῦλάχιστον τὸν στόμαχόν μου μὲ συχνὰς νηστείας, καὶ τοὺς καταλόγους τῶν καθηγητῶν μου μὲ πολλὰ μηδενικά. Ὑστερα ἀπὸ ὀλοκλήρους ὥρας φρικτῆς ἀγωνίας, ὁ μπάρμπα Νασάκιας — τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἐπιστάτου ἐκπαιδευτηρίου, τοῦ ὁποίου τὴν φυσιογνωμίαν θὰ ἐζήλευε καὶ ὁ δεξιώτερος γελοιογράφος — ἐσήμανε τὸν κώδωνα τοῦ δείπνου, τὴν ἀπήχησιν τοῦ ὁποίου ὑπεδέχθη θριαμβευτικῶς, ὀρμητικὸς χεῖμαρρος ἀναφωνήσεων, ὑποκρυπτομένων τόσῃ ὥρᾳ εἰς τὰ ἀνυπόμονα στήθη μας

Τὸ δείπνον ὑπῆρξεν ὡς πάντοτε μονότονον, ἀνιαρόν, δείπνον μαθητῶν ὑπὸ τὸ αὐστηρὸν βλέμμα τοῦ διευθυντοῦ,

τοῦ συννεφιασμένου, κατὰ τὴν ἐκφρασιν τοῦ λεξικοῦ μας, ὅστις συνέτρωγε πάντοτε σχεδὸν μαζί μας μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ ὑποδιευθυντοῦ, τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅστις εἶχεν ἐφελκυσθῇ τόσῃ συμπάθειαν ἐκ μέρους μας, ὅσην ἀντιπάθειαν ὁ ἀδελφός του. Πόσα παράπονα, πόσας ἐριδας, πόσους διαπληκτισμοὺς — βλέπετε ὅτι καὶ τὸ ξύλο λαμβάνει ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν καθόλου μόρφωσιν τοῦ μαθητοῦ — κατηύναζε πάντοτε μὲ τὴν μειλίχιον φωνὴν τοῦ ὁ γλυκοαἵματος, κατὰ τὰ στόματα τῶν μαθητῶν. Ὁ ἐπιμελητής μας, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου, δὲν ἐσήκωσε τὰ 'μάτια του ἀπὸ τὴν μπριζόλαν του, τὴν ὁποίαν μόνις εἶχεν ἐγγίξῃ. Ἐσκέπτετο, ἐσκέπτετο πάντοτε ἐν μέσῳ τοῦ ἡχηροῦ θορύβου τῶν πλαταγούντων στομάτων. Ἐγὼ ἐκαθήμην πλησίον του καὶ μετέφερον ἀδιακόπως τὸ βλέμμα ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του εἰς τὸ πινάκιόν μου, τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον δὲν ἤρρησα νὰ καταβροχθίσω. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ δείπνου μόνις ἀντηλλάξαμεν ὀλίγα βλέμματα καὶ ὀλιγωτέρας λέξεις. Οἱ φαντασμένοι, τοὺς ὁποίους εἶχα τὴν ἀτυχίαν νὰ τοὺς ἔχω πλησίον μου, ἤρχισαν τὴν συνήθη μεμψιμοιρίαν των ἀπὸ τῶν φαγητῶν, μέχρι τῶν εὐτελῶν σκευῶν τῆς τραπέζης, καὶ συγκρίνοντες τὴν πτωχείαν των μὲ τὴν ὀλβιότητα τῆς ἰδικῆς των τραπέζης, εὗρισκον εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδείξωσιν ἐπὶ πολὺ τὴν ματαιοδοξίαν των.

— Γιὰ 'δὲς κατάστασι ! ἐπανελάμβανε συχνάκις ἓνας ἐκ τοῦ ὀμίλου των μὲ στυγνὸν πρόσωπον ἐρρυτιδωμένου ἀπίου, νὰ τρώγῃ κανεὶς μ' αὐτὸ τὸ παλαιοπεροῦνι. Ἀῦριο γράφω τῆς μαμάς νὰ μοῦ στείλῃ ἀπ' τὰ 'δικά μας.

— Ἐγὼ δὲν ἤμπορῶ νὰ φαντασθῶ, προσέθηκεν ἄλλος, ἐνῷ ἐπεδείκνυν ἀγερώχως τὴν χονδρὰν χρυσὴν ἄλυσιν τοῦ ὀρολογίου του καὶ ἔρριπτε περιφρονητικὰ βλέμματα πρὸς τὸ μέρος τοῦ μελαγχολικοῦ ἐπιμελητοῦ, ὅτι ἤμπορεῖ ν' ἄνε κανεὶς φτωχός !...

Εἰς τὴν λέξιν ἐκείνην, τὴν τονισθεῖσαν μὲ τόσῃ οἴησιν, μὲ τόσον κόμπον, ὁ ἐπιμελητής μας ἐγύρισε τὰ 'μάτια του, καὶ μ' ἐκύτταξε πονετικά, πονετικά, ἀφήσας βαθὺν στεναγμόν.

Πόσα μοῦ ἐφάνέρωσε τὸ βλέμμα ἐκεῖνο καὶ πόσα μοι προσέθεσεν ὁ στεναγμός του ! Δὲν ἐκρατήθην. Ἐννοῶσα τὴν καρδιά μου νὰ κτυπᾷ φλογερὰ εἰς τὰ στήθη μου καὶ τὸ αἷμά μου νὰ σφυζῇ δυνατὰ εἰς τοὺς κροτάφους μου. Ἐνας φοβερός μπάτσος ἐπὶ τῆς παρειᾶς τοῦ λαλοῦντος διέκοψε τὴν ἡσυχίαν τοῦ ἐστιατορίου. Ὁ διευθυντής ἀνετινάχθη τῆς θέσεώς του, ὥσάν νὰ ἐπάτησεν ἐπὶ ἀνημμένων ἀνθρώπων. Ἐπελήφθη ταχέως, ἐν μέσῳ τῶν διαμαρτυρήσεων καὶ τῶν κλαυθμηρισμῶν τοῦ κολαφισθέντος, προχείρου ἀνακρίσεως, τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα μοι ἐστοίχισε μίαν γραφικὴν τιμωρίαν πεντακοσίων στίχων ἐκ τῆς ἰταλικῆς Χρηστομαθείας μου, μέχρι τῆς δωδεκάτης, ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης αἰθούσης τοῦ μελετητηρίου, ἐπὶ τῶν ἀπαισιῶν τραπέζων του. Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη μὲ πόσῃ ἀθυμίᾳ ἔτριζεν ἡ πένα μου ἐπάνω εἰς τὸ τετράδιόν μου, ἐνῷ ὁ ὕπνος ἐπεκάθητο ἀκράτητος εἰς τὰ παιδικὰ μου βλέφαρα. Καὶ μὲ πόσον προσέτι τρόμον ἤκουα νὰ τρίζουν ἐκ τοῦ ἀνέμου τὰ παλαιὰ παράθυρα τοῦ ἀγγλικοῦ ἐκείνου κτιρίου, οἰκοδομηθέντος πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἐπὶ τῆς κυριαρχίας ἀκόμη τῶν Ἀγγλων ἐπὶ τῆς νήσου, τοῦ ὁποίου οἱ ὕψοι καὶ εὐρωτιῶντες τοῖχοι παρουσιάζοντο ἐν τῇ παιδικῇ μου φαντασίᾳ, ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς λυχνίας, ὡς ἀπαίσια φαντάσματα.

Ἐκ τοῦ παρακειμένου θαλάμου τοῦ μπάρμπα Νασάκια, ζωηρὸς θορύβος ἔφθανε μέχρι τῶν ὧτων μου. Ὁ θυρωρὸς τοῦ Καταστήματος εἶχεν ἔλθῃ νὰ συντροφεύσῃ τὰς ὥρας τοῦ ἐπιστάτου, ὅστις εἶχε ταχθῇ πρὸς ἐπιτήρησιν τῆς τιμωρίας μου. Εὗρον εὐκαιρίαν οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι νὰ συνεχίσωσι μίαν πρέφαν, πρὸ ἡμερῶν διακοπέισαν, καὶ νὰ συγκρούσωσιν ὀλίγα ποτήρια ἀγγλικοῦ ρωμίου, ἐκ τοῦ εἰ-

δικού διὰ τὰ τοιαῦτα δουλαπίου τοῦ μπάρμπα Νασάκια, τοῦ ὁποίου ἡ ἔρρινος φωνὴ ἐπανελάμβανε συχνάκις ἐν τῇ ἡρεμίᾳ τῆς νυκτός :

— Κοῦπες, τὰ λέω ! κοῦπες τὰ λέω !

Ἐξαφνα, ἐν μέσῳ τῆς εὐφροσύνου ἐκείνης συναναστροφῆς, ἠκούσθησαν συρόμεναι ρυθμικῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους δύο γυναικεῖαι ἐμβάδες, καὶ μετ' ὀλίγον μία ὀξεῖα, διαπεραστική, νευρική καλησπέρα ! διετάραξε τὴν μονότονον σιγὴν.

— Καλῶς τὸ ἀϊτέρι μου ! ἀνεφώνησε ζωηρῶς ἡ ἔρρινος φωνὴ τοῦ μπάρμπα Νασάκια. Ἐνα ποτηράκι ἀκόμα... Κοῦπες τὰ λέω... ἐνῇ μπάζες ! ἐνῇ μπάζες !... τέσσερες ἐνῇ... τριάντα, τριάντα εἰς καπικία !

Ἀλλὰ τὸ ἀϊτέρι τοῦ μπάρμπα Νασάκια κατὶ ἄλλο παρὰ τὸ ρῶμι ἐσκέπτετο ἐκείνην τὴν στιγμήν, τούλάχιστον. Ἡ θεῖα Νασάκαινα ἦτο τὸ λαλίστατον, τὸ φιλοπεριεργότατον ζῶον τοῦ Καταστήματος. Δὲν ἐγένετο τίποτε, δὲν ἐλέγετο τίποτε, χωρὶς νὰ μὴ πέσῃ εἰς τὰ ἀκουστικά της ὄργανα καὶ νὰ μὴ διέλθῃ ἀπὸ τὴν φοβερὰν τῆς γλῶσσαν. Ἐκείνην τὴν νύκτα, ἀπὸ τὸ βιαστικόν της βᾶδισμα ἀκόμα, ἐφαίνετο ὅτι ἐρλέγετο νὰ ὁμιλήσῃ. Μὲ τὴν καλησπέρα τῆς συγχρόνως ἤρχισε :

— Μεγάλο σχῶριο ἐκάμανε ! Μοῦ τὰ ἔξιστόρησε μὲ τὸ μικρό του στόμα ὁ Μοσχονίκος. — ὁ Μοσχονίκος, ὁ υἱὸς τοῦ διευθυντοῦ· μία γυναικεῖα μορφὴ μέσα σ' ἀνδρικὰ ἐνδύματα — τὴν ὦρα ποῦ τὸν ἔβανα 'ς τὸ κρεβατάκι του. Τᾶμαθες, θεῖα Νασάκαινα ; — Ποῦ νὰ τὰ μάθω, μάτιξ μου. — Ἐπήραμε νέο ἐπιμελητὴ 'ς τὸ κατάστημα. Ἀλήθεια 'νε φτωχὸς μὰ... τὸ κακόμοιρο παιδί ! σὲ μιὰ ὦρα σοῦ χάνει τὸ βρός του οὔλο, καὶ τὸν πατέρα του ἀντάμα, ἀπὸ 'να κόλοπο, καὶ σοῦ μένει ντουνκουνε γυμνὸ 'ς τὰ καντουνία τῆς Πόλης. Ἐνας κουμπᾶρος του καρaboκύρης ποῦ συχναρμενίζει 'ς τὸ νησί μας τὸν ἔξέγαλε ἐδόθε. Ἀρχοντόπουλο, παιδί μὲ μιλλιούνια, τζόγια μου, καὶ νὰ σοῦ γίνῃ ἐπιμελητὴς σ' ἕνα Κατάστημα. Ἀχ ! μωρὲ ντουνιά ! μὲ τὰ γυρίσματα σου...

Κ' ἐδῶ τὸ ἀϊτέρι τοῦ μπάρμπα Νασάκια μετέλλαξε τὴν νευρικήν φωνήν του ἐπὶ τὸ συγκινητικώτερον :

— Τέτοιες βαρειοσυφορὲς μοῦ θυμίζουν καὶ τὴ 'δική μου καλὸσύνη. Κοπέλλα τοῦ σιὸρ Κορδομπάτση νὰ καταντήσῃ κ' αὐτὴ 'ς τὸ φρουκάλι. Ἀχ ! μωρὲ ντουνιά μὲ τὰ γυρίσματα σου !...

Ἀλλὰ τὴν διέκοψεν ἀποτόμως ἕνα σφοδρὸν γρονθοκόπημα καταφερθὲν ἐπὶ τῆς τραπέζης ὑπὸ τῆς ἐθισμένης εἰς τοῦτο χεὶρὸς τοῦ μπάρμπα Νασάκια, συνοδευόμενον ὑπὸ τῆς ἔρρινου φωνῆς του :

— Κοῦπες, τὰ λέω !... Σωπαίνεις, γυναῖκα, τόρα... Τί τὰ λέω ; τί τὰ λέω ;... Κοῦπες ! κοῦπες ! τὰ λέω.

Δὲν ἤθελα ν' ἀκούσω περισσότερα. Οἱ λόγοι ἐκείνοι μοῦ ἐπέρασαν τὴ καρδιά μου σὰν μαχαίρι. Μοῦ ἐξηγοῦσαν καλλίτερα ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην διασάφησιν τὸ πικρὸ βλέμμα καὶ τὸν στεναγμὸν τοῦ ἐπιμελητοῦ μου. Καὶ ὕστερα νὰ σοῦ λένε δὲν ἠμποροῦν νὰ φαντασθοῦν ὅτι ἠμπορεῖ ν' ἀνεκάνει φτωχός. Ἀχ ! καὶ νᾶχα 'μπροστά μου ἕνα ἀπὸ τοὺς φαντασμένους ἐκείνους ἐκείνη τὴ στιγμή ! Ὅλο τὸ φαρμάκι μου 'ς τὴ ράχη τους θὰ τὸ ἔχουν.

Μετ' οὐ πολὺ τὸ ὥρολόγιον τοῦ καταστήματος ἐσήμεινε βραδέως δώδεκα ξηροὺς κτύπους, τοὺς ὁποίους ἐπανελάβε πενθίμως ἡ ἡχώ τῆς αἰθούσης τοῦ ἐπιμελητηρίου.

Ὁ ἐπιστάτης παρέλαβε τὸ τετραδίον μου, καὶ μ' ὠδήγησεν εἰς τὸν θάλαμον τοῦ ὕπνου. Ἀκρα ἡσυχία ἐβασί-

λευεν ἐντὸς αὐτοῦ, διακοπτομένη ἐρρυθμῶς ὑπὸ τῶν ρογχασμῶν τῶν κοιμωμένων συμμαθητῶν μου. Ἐβᾶδισα διὰ μέσου τῶν παρατεταμένων ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς αἰθούσης κλινῶν, καὶ ἔφθασα εἰς τὴν ἰδικήν μου. Ἐξεδύθην κ' ἔπεσα. Κάτω, εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, ἀμυδρὸν φῶς ἐφώτιζε τὸ ὑάλινον διάφραγμα τοῦ ἐπιμελητοῦ, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου διέκρινα κινουμένην μίαν ἰσχνὴν σκιάν. Φαίνεται δὲν θὰ εἶχε κοιμηθῇ ἀκόμη· διότι συχνὸς ξηρὸς βῆξ ἠκούετο ἀπ' ἐκεῖ κάτω. Ὅποῖαν ὀδύνην νὰ ὑπέκρυπτεν ὁ ξηρὸς ἐκεῖνος βῆξ !

Ὁ ὕπνος μὲ κατέλαβε τέλος, ἐνῷ ὁ νοῦς μου ἀνελογίζετο τὰ διαπεραστικά, τὰ νευρικά λόγια τῆς θεῖας Νασάκαινας: Ἀρχοντόπουλο, παιδί μὲ μιλλιούνια, τζόγια μου, καὶ νὰ σοῦ γίνῃ ἕνας ἐπιμελητὴς σ' ἕνα Κατάστημα !...

[Ἐπεται τὸ τέλος].

ΥΓΙΕΙΝΗ

Τὸ κρέας περιέχει καὶ τοῦτο πλαστικὰς οὐσίας (τὰς ἴνας) καὶ θερμογόνους ἢ ἀναπνευστικὰς (τὸ λίπος).

Τὰ εἰς τὸ κρέας περιεχόμενα στοιχεῖα εἶναι τὰ ἑξῆς : α) ἡ ἰνικὴ, ἥτις ἀποτελεῖ κυρίως τὰς σάρκας· β) τὸ λεύκωμα· γ) ἡ πηκτικὴ, ἥτις εὐρίσκεται ἐν μεγάλῃ ποσότητι εἰς τοὺς χόνδρους, τοὺς τένοντας κλ. δ) τὸ λίπος καὶ ε) τὸ γαλακτικόν ὀξύ. Τὸ κρέας περιέχει ἐπίσης ἄλλα καὶ ὕδωρ.

ὑπάρχουσι δύο εἶδη κρεάτων, τὸ τῶν ἐρυθρῶν καὶ τὸ τῶν λευκῶν. Παρατηρητέον ὅμως ὅτι τὰ ζῶα, αἵτινα ἔχουσι τὰς σάρκας ἐρυθράς, ὅταν εἶναι μεγάλα, δύνανται, τοῦναντίον, νὰ ἔχωσιν αὐτὰς λίαν ὥχράς, ὅταν εἶναι μικρότερα τὴν ἡλικίαν· παράδειγμα ἔστω ὁ βοῦς καὶ ὁ μόσχος.

Ὁ ἄμνός, ὁ βοῦς, ὁ μόσχος καὶ ὁ χοῖρος εἰς τὰ μᾶλλον ἐν χρήσει πρὸς τροφὴν ζῶα. Ἐκ τούτων τὰ τρία πρῶτα εἶναι εὐπεπτότερα τοῦ χοίρου, τοῦ ὁποίου ἡ σὰρξ δυσκολώτερον προσβάλλεται ὑπὸ τοῦ γαστρικοῦ χυμοῦ.

Τὰ λευκὰ κρέατα εἶναι τὰ τῶν πτηνῶν (οἷς κατατακτέα καὶ τὰ διάφορα θηράματα) καὶ τῶν ἰχθύων. Τῶν πτηνῶν ἡ σὰρξ εἶνε θρεπτικὴ καὶ εὐπεπτος· τοῦναντίον, τῶν ἰχθύων εἶναι μαλθακὴ, ἀφθονοῦσα ὕδατος καὶ ὀλιγίστην περιέχουσα λιπαρὰν οὐσίαν. Διὰ τοῦτο ἡ ἀποκλειστικὴ δι' ἰχθύων διατροφή συνεπάγεται καταβολὴν τῶν δυνάμεων.

Dr

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

Κυρίαν Ἀννὰ Ὀριγὼν καὶ κκ. Πάτροκλον Παλαμηδᾶν, Κον Ροῦσον, Σάββαν Γεωρ. Κουρούκλην, Ἀρίσταρχον Μαυρογέννην, Ἰωάν. Φιάμπωλιν, Ἀγγελὸν Νέγκαν, Νικόλαον Σπυροπούλου, Ἀντώνιον Δημητριάδην, καὶ Στέφανον Κουκουλᾶν. Συνδρομαὶ ὡμῶν ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — κ. Γ. Νέγκαν. Ἐλήφθη ἀντίτιμον 261 φύλλων «Ἀπομνημονευμάτων». — κ. Ἐμ. Καϊσάριον. Ἐλήφθη ταχυδρ. ἐπιταγὴ Θὰ φροντίσωμεν. — κ. Γ. Π. Χαλικιόπουλον. Ἐλήφθη ἀντίτιμον φύλλων «Ἐκλεκτῶν». Ἀπεστάλησαν. — κ. Δάζαρον Ἀντωνιάδην. Ἐλήφθη ἀντίτιμον συνδρομῆς σας καὶ φύλλον «Ἐκλεκτῶν». Ἀπεστάλησαν, ἐκτὸς δύο ἐξαντληθέντων. — κ. Π. Ἀναγνωστόπουλον. Τηλεγράφημά σας ἐλήφθη. «Ἐκλεκτὰ» ἀπεστάλησαν. — κκ. Ι. Γεωργίου καὶ Ιω. Κοσμᾶ. Φύλλα «Ἀπομνημονευμάτων» ἀπεστάλησαν. — κ. Σπ. Παγώνην. Ἐλήφθη ταχ. ἐπιταγὴ. Εὐχαριστοῦμεν. — κ. Π. Τσελάκον. Ἐλήφθη ἀντίτιμον συνδρομῆς σας «Ἐκλεκτῶν» καὶ τόμου «Ἀπομνημονευμάτων». Ἐνεγράφησαν ἀμφότεροι. Φύλλα καὶ ἀποδείξεις ἀπεστάλησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — κ. Χρ. Παπαδημητρίου. Ἐλήφθησαν δρ. 39. Εὐχαριστοῦμεν. Ἐγράψαμεν. — κ. Ν. Βοζιανόπουλον. Ἐλήφθησαν παρὰ τῶν κκ. Χαρησιάδου φρ. χρ. 80. Βιβλία ἀπεστάλησαν. Ἐγράψαμεν. — κ. Πάνον Ε. Κοντογοφρην, ἐλήφθη ταχ. ἐπιταγὴ, ἀντίτιμον φύλλον «Ἐκλεκτῶν» καὶ «Ἀπομνημονευμάτων».

ΠΡΟΣΕΧΩΣ : Τ Ο Χ Ρ Η Μ Α ΤΟΥ ΑΙΜΥΛΙΟΥ ΖΟΛΑ
ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΣΙΓΑΛΑ

Τυπογραφεῖον «Κορίννης» ὁδὸς Προαστείου ἀριθ. 10.